

***CARACTERUL
LATURA RELAȚIONAL VALORICĂ A
PERSONALITĂȚII***

Planul lecției

- I. Caracterul, profilul psihomoral al personalității
- II. Formarea caracterului
- III. Caracterul ca mecanism integrator al personalității
- IV. Caracterul ca mecanism relațional

CARACTERUL CA PROFIL PSIHOMORAL AL PERSONALITĂȚII

- **Caracteristici:**
- este încărcat valoric (poate fi apreciat ca bun sau rău);
- se dobândește prin modelare socio-culturală;
- este alcătuit din trăsături care se situează pe un continuum, de la pozitiv la negativ; toți oamenii au caracter, dar orientat valoric într-o manieră diferită;
- puterea caracterului este dată de forța convingerilor noastre, de tăria cu care le apărăm, indiferent de încărcătura lor valorică;
- nu este imuabil, se modifică în timp, sub influența factorilor de mediu și socio-culturali;

FORMAREA CARACTERULUI

Geneza caracterului debutează în copilărie imediat după naștere prin procesul învățării sociale prin:

Mecanismul condiționării - in primul rand familia, părinții vor încuraja comportamentele dezirabile și le vor sancționa pe cele indezirabile ; mecanismul condiționării are ca efecte fixarea unor comportamente mai simple, în primii ani ai copilăriei.

Mecanismul autorității – este sursa principală de formare a caracterului ; autoritatea adultului se impune de la sine. Pe măsură ce copilul crește autoritatea ar trebui exercitată cu măsură, pentru că va crește și nevoia de autonomie a copilului ; autoritatea ar trebui să se schimbe în coparticipare, antrenarea adolescentului la viața de familie, prin consultare și nu prin impunere.

Mecanismul imitării și al modelului – copilul va imita și va adopta modelele de conduită din mediul lui familial (părinți, bunici, frați, artisti, profesori etc.) ; are loc un proces de „imprimare”, de întipărire, de asimilare a acelor modele ce își pot prelungi efectul pe toată durata vieții.

CARACTERUL CA MECANISM INTEGRATOR AL PERSONALITĂȚII

CARACTERUL ESTE CONSIDERAT MECANISMUL INTEGRATOR – SINTETIC CEL MAI IMPORTANT AL PERSONALITĂȚII, ESTE ORIENTATIV ȘI REGLATOR, REUNEȘTE ANSAMBLUL DE ATITUDINI – VALORI DEFINITORII PENTRU PROFILUL PSIHOMORAL AL PERSONALITĂȚII.

a) NU ORICE MANIFESTARE COMPORTAMENTALĂ ESTE O TRĂSĂTURĂ CARACTERIALĂ. TRĂSĂTURILE CARACTERIALE TREBUIE SĂ AIBĂ ANUMITE ATRIBUTE :

*ATRIBUTUL
GENERALITĂȚII
- se manifestă în
cele mai multe
situații*

*ATRIBUTUL
CONSTANȚEI,
AL
STABILITĂȚII*

*ATRIBUTUL
PLASTICITĂȚII-
permite adaptarea*

*SA FIE
DEFINITORII –
să permită
predicția
comportamentelor*

CARACTERUL CA MECANISM INTEGRATOR AL PERSONALITĂȚII

b. TRĂSĂTURILE CARACTERIALE SUNT ATITUDINI – VALORI

Conceptul de atitudine este un raport, o poziție față de ceva anume, o construcție sintetică formată din două laturi cu următoarele componente:

LATURA ORIENTATIVĂ a caracterului- cea care îl direcționează

LATURA REGLATORIE a caracterului.

1.COMPONENTA COGNITIVĂ – care îi conferă raționalitate

2.COMPONENTA MOTIVAȚIONALĂ – care izvorăște dintr-o nevoie, motiv, ideal...

COMPONENTA AFECTIVĂ – care îi conferă susținere energetică

4.COMPONENTA VOLUNTARĂ – ce pune în acțiune atitudinile, trăsăturile de caracter

CARACTERUL CA MECANISM INTEGRATOR AL PERSONALITĂȚII

În psihologia germană, **CARACTERUL ESTE DEFINIT CA O VOINȚĂ MORALICEȘTE ORGANIZATĂ**

Calități ale voinței ca perseverența, fermitatea, independența, ajung prin educare și antrenare trăsături de caracter

În psihologia americană termenul de „**ATITUDINE – VALOARE**” desemnează o structură complexă de natură socio – culturală în care:

ATITUDINEA= FORMA

VALOREA=CONȚINUTUL

- Continutul atitudinii este încarcat de valoare, valoare pe care fiecare o va subiectiviza în funcție de propriile sale experiențe și exigențe, chiar dacă există valori general-umane.
- Fiecare om își va forma un sistem propriu de valori sub influența factorilor sociali, de mediu, familiali, instituționali.

CARACTERUL CA MECANISM RELAȚIONAL

CARACTERUL ESTE CEL CARE PUNE OMUL ÎN RELAȚIE CU LUMEA PRIN INTERMEDIUL SISTEMULUI DE ATITUDINI – VALORI.

ÎN TIMP ATITUDINILE SE ORGANIZEAZĂ , SE STRUCTUREAZĂ, SE IERARHIZEAZĂ ASTFEL ÎNCÂT CARACTERUL CAPĂTĂ O DIMENSIUNE SISTEMICĂ ȘI O SPECIFICITATE

MARELE PERSONOLOG AMERICAN, GORDON ALLPORT A PROPUȘ UN MODEL AL TRĂSĂTURILOR DE PERSONALITATE ORGANIZAT ASTFEL:

1. MII DE TRĂSĂTURI

SECUNDARE- situate la baza caracterului, manifestate circumstanțial, conjunctural;

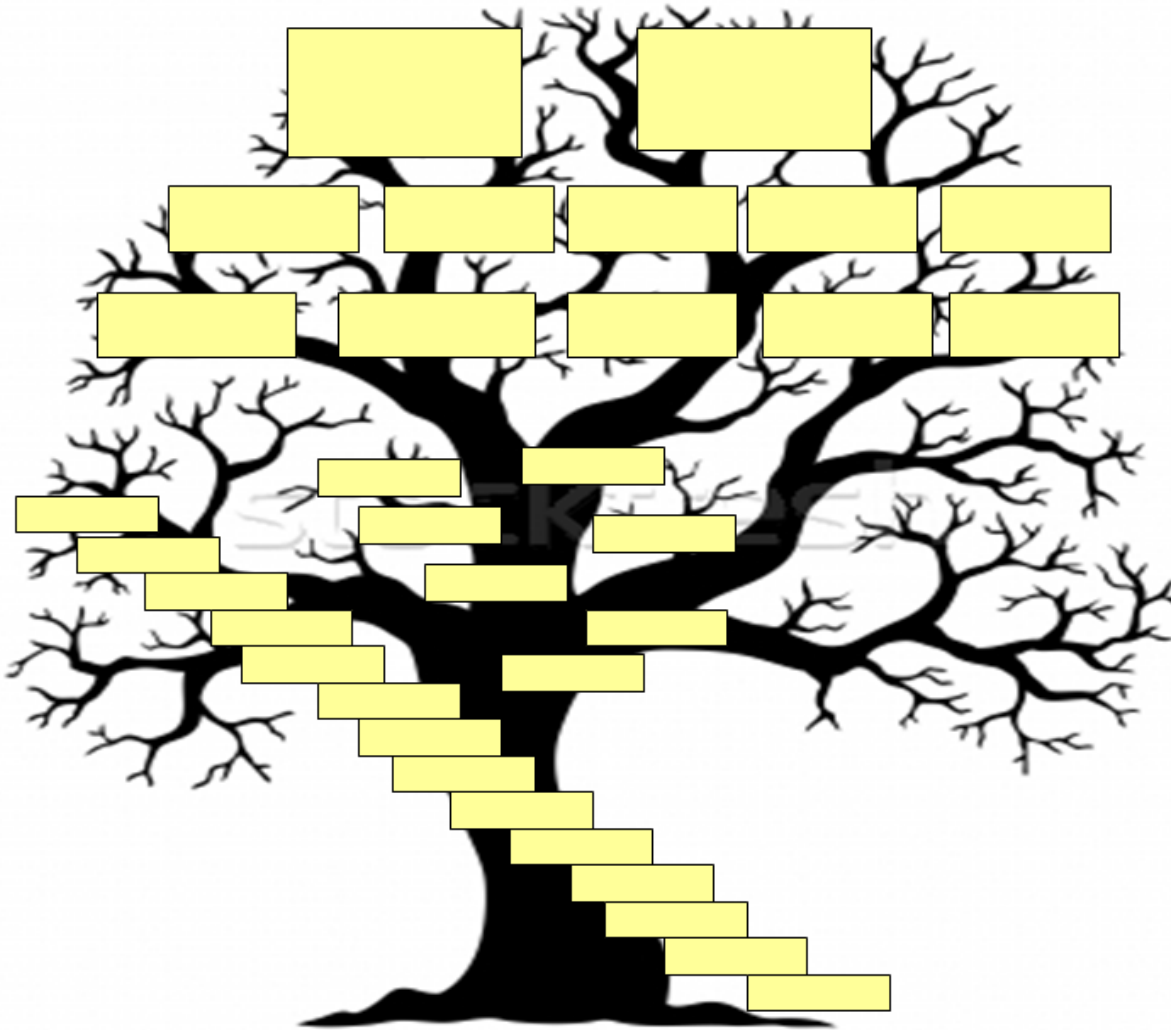
10 – 15 TRĂSĂTURI

PRINCIPALE- formate în cursul maturizării în condițiile confruntării cu viața, ce pot fi recunoscute cu ușurință pentru că deja sunt trăsături caracteristice pentru om;

2-3 TRĂSĂTURI

CARDINALE - formate prin confruntarea în continuare cu situații mai complicate de viață și care sunt definatorii pentru o persoană

Modelul caracterial – G. Allport

Acest model caracterial arată modul în care se dezvoltă și se maturizează trăsăturile de caracter, iar cunoașterea unei persoane presupune cunoașterea trăsăturilor cardinale

CARACTERUL CA MECANISM RELAȚIONAL

Relațiile dintre atitudini se structurează și în raport cu obiectul atitudinii.

Fiecare om este caracterizat specific de anumite atitudini :

ATITUDINI FAȚĂ DE SOCIETATE, FAȚĂ DE CEILALȚI SEMENI :
cinste, corectitudine, sinceritate , toleranță, altruism sau opusul acestora

ATITUDINEA FAȚĂ DE MUNCĂ:
hărnicie, conștincozitate, exigența, autoexigența, disciplină, punctualitate, responsabilitate, asumarea erorilor, inițiativă, creativitate sau opusul acestora

ATITUDINEA FAȚĂ DE PROPRIA PERSOANĂ:
încredere în sine, optimism, stăpânire de sine, demnitate, autocritică sau opusul acestora